

Vyhráli jsme!!!

I letošní školní rok jsme se v hodinách tělesné výchovy připravovali na soutěž ve vybíjené. Vždy, když jsme trénovali v tělocvičně, byl to takový boj mezi družstvy, že jsme se často dohadovali, zda byl žák vybit, či ne. Pak ale rázně zakročila paní učitelka Sušňová, která nás na soutěž připravovala, a bylo po hádání. Odpískala porušení pravidel a my jsme to respektovali.

Termín okresového kola se kvapem blížil, stoupala nervozita mezi námi chlapci, protože jsme nevěděli, koho paní učitelka vybere do družstva. Proto jsme všichni hráli, jak jsme nejlépe uměli. O složení družstva bylo rozhodnuto. Ve středu 10. 2. 1999 jsme jeli na Vsetín na ZŠ Rybníky změřit své síly s městskými školami. Hráli jsme tři zápasy a všechny vítězně. To byla obrovská radost. V šatně se ozývalo: „Ogaři, ale v okresním kole to bude všechno horší, musíme trénovat, protože chceme uspět co nejlépe i tam!“ V autobuse jsme seděli unaveni, ale šťastni, že jsme to „měšťákům“ dali. Za týden se konalo okresní kolo. Tam s námi paní učitelka Sušňová nemohla jet, protože byla služebně v Praze, a tak ji zastoupil pan učitel Konvička.

Při vstupu do tělocvičny na ZŠ

Ohrada jsme slyšeli od soupeřů: „Podívejte, jací špráci, ty porazíme“. Nastoupili jsme k slavnostnímu zahájení, přivítali se se soupeři a už se hrálo. Byl to boj o každý míč. Snažili jsme se vychytat přihrávky i trefování soupeřů. Podařilo se. Byli jsme dobří a vyhráli i v okresním kole.

Odměnou nám byl potlesk ostatních družstev, diplom a sada fixů. Nejcennější ale byly pocity radosti z vítězství.

A kdo tvořil vítězné družstvo? Byli to tito žáci:

Tomáš Hajdík, Michal Gerža, Zdeněk Gerža, Pepa Laštovica, Milan Mikel, Mirek Mikulec a Tomáš Vráblík - všichni z 5. třídy

Josef Londa, Jaroslav Londa, Petr Laštovica a Pavel Mrnušík - žáci 4. třídy

Celému družstvu moc blahopřejeme!! Ogaři z 5. třídy

Michaela Bařinová se chystá na páku u Bolka Polívky

Přetlačováním rukou - tzv. páka v našem okrese nachází příznivce také u něžného pohlaví. Svědčí o tom i účast Michaely Bařinové z Liptálu v dorosteneckých soutěžích.

Tato šestnáctiletá studentka Středního odborného učiliště potravinářského ve Val. Meziříčí, již má ve své sbírce úspěchů bronzovou medaili z mezinárodního mistrovství, konaného koncem ledna v Mikulově, a to v juniorské kategorii. Dnes se již připravuje na mistrovství České republiky, které proběhne ve dnech 8. až 9. května v Olšanech u Brna přímo na ranči Bolka Polívky. Náš redakční fotoaparát zachytil Michaelu při tréninku ve vsetínském fitness klubu Atlantik, kde pod dohledem mistra republiky v páce Stanislava Dupkaly upevňuje své svalstvo.

N. VALAŠSKO

Liptálští školáci soutěžili ve slalomu

Dobré sněhové podmínky olivnuly i dění v základní škole. V polovině února byla uspořádána soutěž O pohár Štěpána Kováře. Pořadatelé závodu připravili pro 41 školáků zajímavé sportovní odpoledne, při němž si mohli spolužáci porovnat své sportovní kvality a přitom se příjemně pobavit. Mladí lyžaři, kteří byli rozděleni do 4 kategorií, se na trati rozhodně nechtěli nechat zahanbit. První tři závodníci z každé

kategorie na stupních vítězů obdrželi hodnotné ceny. Absolutním vítězem se stal Lukáš Hajtr z 8. třídy.

Chtěla bych touto cestou poděkovat všem dvaceti liptálským i lhotským sponzorům, kteří přispěli na zakoupení hodnotných cen i malého občerstvení. Poděkování si zaslouží také všichni ti, kteří i v dnešní době jsou ochotni obětovat svůj volný čas a věnovat jej dětem.

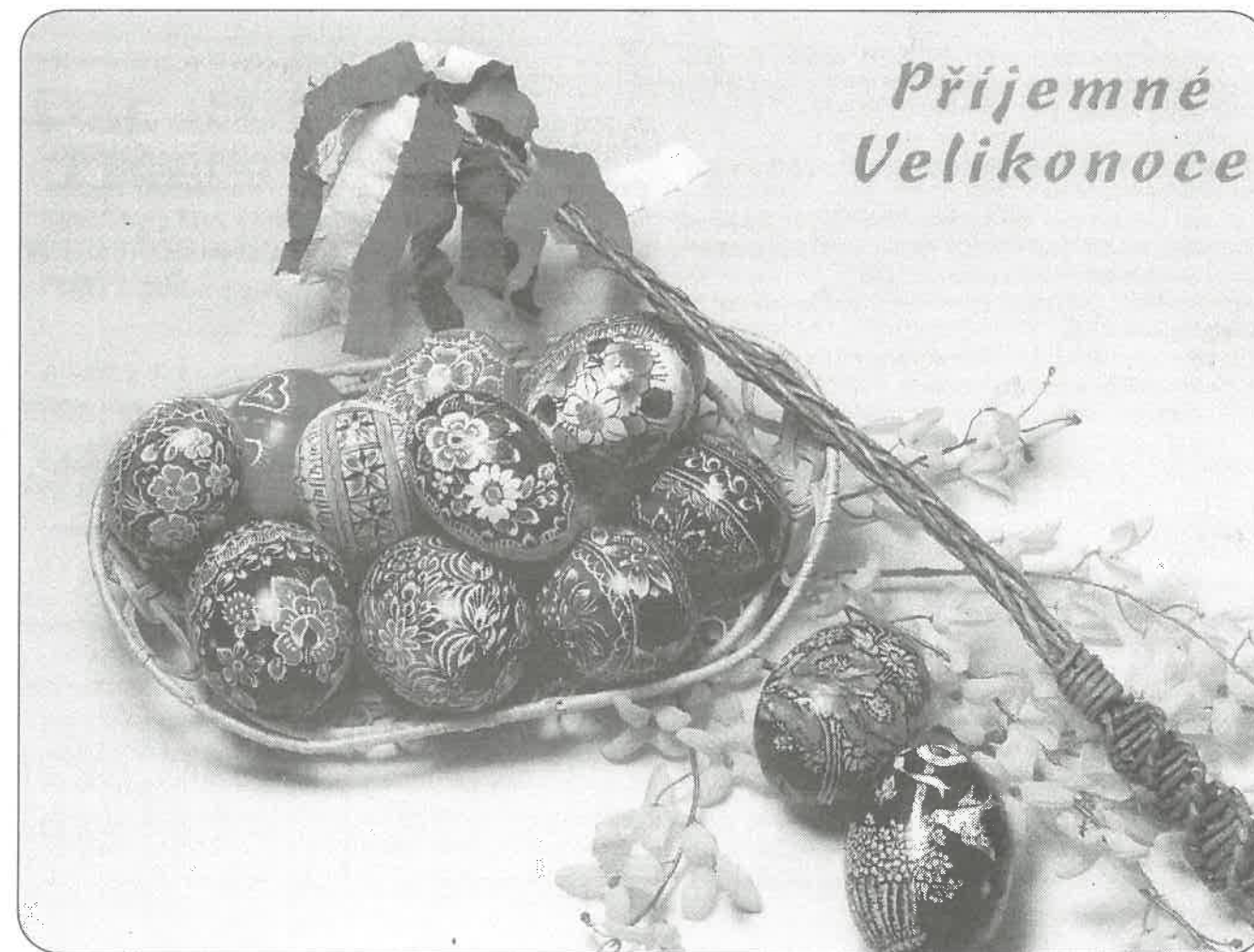
V. Halová
ředitelka ZŠ Liptál

LIPTÁLSKÝ zpravodaj

LEDEN - ÚNOR 1999

V dnešním čísle najdete:

- Informace z jednání obecní rady
- Informace z jednání zastupitelstva
- Karneval
- Kulturní akce
- Společenská rubrika
- Sportovní akce

Informace z jednání obecní rady.

Obecní rada č.4 ze dne 18.ledna 1999

V. Bere na vědomí:

- 9a) Návrh na opatření ve věci utajovaných skutečností (CO), předání písemností Referátu obrany a ochrany OkÚ ve Vsetíně.
- b) SOS Vsacko - rozpracovanost plynofikace obce:
- zadáno zpracování projektové dokumentace Báňským projektům ve Valašském Meziříčí
- dokončuje se zaměření trasy plynofikace v obci
- jednání s občany z důvodu připojení na plyn (udání časového termínu, podpisy s vyjádřením a zaznačením trasy umístění přípojky u RD domků)
- c) SOS Syrákov - rozpracovanost zavedení vodovodu v obci:
- zpracování žádosti o zadání projektové dokumentace místních rozvodů pro územní řízení firmou Voding Hranice a.s.
- vyměřování trasy vodovodu až po Syrákov
- žádost obce Všemina o připojení k vodovodní síti
- jednání s obcí Bratřejov o připojení k vodovodní síti

Obecní rada č.5 ze dne 15.února 1999

II.Ukládá:

6. Projednat se zástupci České pošty zachování původního rozsahu služeb včetně pracovní doby.
7. Projednat a zabezpečit obnovení služeb zdravotního střediska pro občany:
a) Najít jiného lékaře.
b) Navštívit VZP.
c) Navštívit Nemocnici ve Vsetíně a požádat o přidělení jiného státního lékaře.
d) Jednat se zástupci nemocnice Milosrdných bratří ve Vizovicích, MUDr.Flégl a MUDr. Blanarčíková o případném převzetí zdravotního střediska v Liptále.
e) Jednat s MUDr.Halatou z Hošťálkové, který je ochoten tyto služby zajišťovat.
10. Dopracovat společně s Finanční komisí návrh rozpočtu obce na rok 1999.

Obecní rada č.6 ze dne 1.března 1999

I. Schvaluje:

- 5a. Zprovoznění Liptálského zdravotního střediska od 1.4.1999 MUDr. Maxmiliánem Halatou.
7. Uzavření smlouvy o sdružení mzdových prostředků se Školským úřadem ve Vsetíně a to úhradu 0,036 prac. úvazku za rok 3 učitelkám MŠ, což činí celkem včetně soc. a zdrav. pojištění cca 15.000,- Kč z rozpočtu obce. Tato smlouva se uzavírá z důvodu zachování délky stávajícího provozu MŠ.
8. Vydání souhlasu firmě MARIA PEDERSTREN a.s. s provozováním, sběrem nebezpečného odpadu na území obce do 31.12.2002.

11a. Program veřejného zasedání OZ č.4., které se koná 24.03.1999, v 17.00 hodin, v zasedací místnosti OÚ.

II. Ukládá:

- 5b. Projednat s MUDr. Maxmiliánem Halatou fin. otázky nájmů včetně zajištění služeb ze strany obce.
O: obecní rada T: do 01.03.1999
- vypracovat a podepsat nájemní smlouvu.
O: starosta, zást. st. T: do 15.03.1999
- kontrola OHS, odstranění závad
O: zástup. starosty T: do 25.03.1999
- zhotovit klíče 2+2+2, předat
O: Řepa, Válek T: do 15.03.1999
- uzavřít dohodu o provedení práce
O: Řepa, Válek T: do 31.03.1999
- připravit zdravotní středisko k převzetí
O: zástup. starosty T: do 31.03.1999

6. Dopracovat společně s Finanční komisí návrh rozpočtu obce na rok 1999, chybějící fin. prostředky nutné v roce 1999 na úhradu plynofikace a zavedení vodovodu v obci řešit získáním úvěru.

O: obecní rada T: do 15.03.1999 rozpočet T: průběžně úvěr

9b. Pro další sezonu 1999 až 2000 přehodnotit smlouvy na odstranění sněhu z místních komunikací. Posunout dobu danou na odstranění sněhu z místních - jen obecních komunikací, do 12 hodin po ukončení sněžení a začít s odklizením sněhu od výše sněhové pokrývky nad 10 cm.

O: Řepa, Válek T: do 30.06.1999

V. Bere na vědomí:

9a. Zprávu o nadměrném čerpání fin. prostředků za odstranění sněhu z místních komunikací v měsících 2,3/99, toto zvýšené čerpání je způsobeno povětrnostními podmínkami. Fakturaci uznat, postupně proplatit.

10. Informaci o stavu zajištění plynofikace v obci. Seznámení s návrhem smlouvy na veřejnou soutěž o nejvýhodnější nabídku na realizaci stavby vypracovanou firmou PRINS a.s. Přerov. Výběrové řízení budou provádět zástupci Sdružení obcí Vsacko, kde je obec Liptál zastoupena starostou. Připomínka, aby při realizaci stavby byla dána možnost se především podílet místním občanům i firmám či obyvatelům i firmám regionu je zakotvena v jednom z podbodů smlouvy. V posouzení jde však, jak zní i citace smlouvy „O nejvýhodnější nabídku.“

Informace z jednání obecního zastupitelstva č.3

K bodu 7:

Kontrolou usnesení dle odst.III/15 bylo zjištěno, že úkol stanovený pro Sdružení nezávislých kandidátů Liptál byl splněn pouze částečně, neboť předaný program postrádá časovou i finanční specifikaci.

K bodu 9:

Při dnešním jednání OZ předal starosta obce jmenovací listiny členům komisí a zároveň jim byly předány náplně práce mimo kontrolní a finanční komise. Předpokládá se, že schůze budou probíhat 1 x měsíčně se kterých bude pořizován krátký zápis, předávaný ObR. Obecní rada ustanovila následující komise:

- stavební komise : předs.Lad.Řepa, garant A.Evjaková
 - komise život.prostředí: předs.Eva Vaculíková,gar. C. Válek
 - kulturní komise : předs.Ing.Michálek L.,gar.Vaculík M.
 - kontrolní komise : předs.Ing.Hala Jiří,gar.A.Evjaková
 - finanční komise : předs.Jiří Oborský ,gar.Vaculík M.
 - občanské záležitosti : předs.Všetičková D.,gar.Vaculík M.
- O Z b e r e n a v ě d o m í .**

K bodu 11:

Starosta obce seznámil přítomné se způsobem financování akce plynofikace obce Liptál. Bylo založeno Sdružení obcí „VSACKO „prostřednictvím kterého lze snadněji získat státní dotace na tuto náročnou akci. Pokud se podaří dotaci získat bude nejvýše do 40 % celkových nákladů, zbývajících 60 % si musí obec dofinancovat sama. Předběžně se jedná asi o celkovou částku cca 150 mil.Kč na celou akci, fond ŽP pravděpodobně poskytne 58.8 mil.

Pro obec Liptál to znamená, že z celkových nákladů 15 mil.Kč bude požadována dotace od SFŽP 6 mil.Kč a zbytek

9 mil.Kč si musí obec zajistit k dofinancování.

Obec musí hledat způsoby, jak potřebnou částku zajistí úvěry bank, různé programy a pomoci a pod. Ostatní akce se pravděpodobně omezí.

V současné době se zpracovávají podklady pro projekt zadaný Báňským projektům Val.Meziříčí. Projekt bude zpracován pouze pro občany, organizace by si měly tuto činnost hradit samy.

V příštím týdnu se uskuteční jednání projektantů s obyvateli pro upřesnění bližších podmínek připojení plynu.

Do jednoho roku po ukončení prací na rozvodech by se mělo připojit 90 % odběratelů. OZ prohlašuje, že se zavazuje zajistit prostředky na dofinancování plynofikace obce.

O Z s c h v a l u j e .

K bodu 12:

Starosta obce po úvodu předal slovo Ing.Michálkovi, který k problematice využívání kulturního areálu v Liptále přednesl následující pravidla:

- a) Zábavy konané místními spolky zásadně končit nejpozději v 02 hod. dodržovat při tom únosnou mez hláskosti hudby, aby neobtěžovala obyvatele bytovky a ostatní
- b) Zachovat promítání letního kina od června do srpna
- c) Prodej ve stánku končit ve 22 hod.
- d) Poskytnout prostory a zařízení pro pořádání neveřejných akcí i ostatním zájemcům
- e) Pořádat jiné akce pro obyvatele a zejména podchytit mládež Poplatek bude celkem 1.000,- Kč na úhradu nákladů a energií . V případě pořádání 2 a více akcí po sobě bude poplatek zvýšen na 3.000,-Kč.

O Z s c h v a l u j e - 11 hlasů pro, 3 se zdrželi hlasová-

LEVNÝ TEXTIL Z DOVOZU

NOVĚ OTEVŘENÁ PRODEJNA Pošta Liptál I. patro

DĚTSKÝ TEXTIL (mikiny, trika, sport. oblečení)

DÁMSKÝ TEXTIL (halenky, trička, noční košile, svetry, šaty, kalhoty)

PÁNSKÝ TEXTIL (bundy, flan.košile, košile dl. rukáv, trička kr., dl. rukáv, kalhoty)

Plavky, záclony, povlečení, aj.

PROVOZ ZAHÁJEN

Otevřeno : 9.00 - 17.00

Zprovoznění lékařské stanice v Liptále

Vzhledem k tomu, že do lékařské stanice v Liptále již téměř dva roky nedojíždí obvodní lékař, a že nikdo z odpovědných pracovníků za tuto situaci nám nedokázal vysvětlit, kdy se situace zlepší, rozhodl se Obecní úřad v Liptále pro řešení této situace.

Po konzultaci s dosavadním obvodním lékařem MUDr. Chmelařem, který oznámil, že do Liptálu již jezdit nebude, bylo jednání s MUDr. Blanarčíkovou a MUDr. Fléglem ve Vizovicích a následně se soukromým lékařem MUDr.Halatou z Hošťálkové. Toto jednání bylo úspěšné a po některých předběžných vyjádřeních ve Vsetíně (OKÚ, LOK, VZP, apod.) bylo dohodnuto, že provoz v této ordinaci, která je ve vlastnictví obce, by mohl být zahájen od 1.4.1999 s tím, že nejprve by se ordinovalo dvakrát týdně a poté podle potřeby i více. Pro občany Liptálu by se jednalo o rozšíření a zkvalitnění služeb v Liptále a možnost vlastního výběru svého ošetřujícího lékaře. V průběhu měsíce března však došlo ze strany státních orgánů a zdravotnických zařízení k rozhodnutí,

že na nově obsazené místo v lékařské stanici v Liptále musí být vypsáno výběrové řízení. Z tohoto důvodu se otevření ordinace v Liptále posune minimálně o jeden měsíc, tedy do doby, než budou známy výsledky výběrového řízení nebo rozhodnutí příslušných orgánů. V každém případě však můžeme být rádi, že se celá věc dala do pohybu a že se situace začala řešit.

V žádném případě nejsou pravdivé některé zastrašující výroky o tom, že v jiném případě než dosavadním nebudou naši občané včas nebo kvalitně ošetřeni. Je škoda, že nám nebyl nikdy schopen a ochoten pomoci řešit tuto situaci v době, kdy byla lékařská stanice v Liptále uprázdněna. V každém případě bude lékařská péče zajištěna a to dopoledne prostřednictvím ošetřujícího lékaře a odpoledne prostřednictvím lékařské pohotovostní služby.

Nyní nezbyvá než doufat, že se celá situace vyřeší ke spokojenosti našich občanů. O dalším průběhu zajišťování lékařské péče v Liptále budou občané včas informováni.

Jménem Obecní rady v Liptále
Miroslav Vaculík, starosta

Vyúčtování hospodaření obce Liptál za rok 1998

Položka:	Příjmy v tis.Kč			Výdaje v tis.Kč		
	Původní rozp.	I.změn. k 3.11.	Stav k 31.12.	Původní rozpočet	I.změna k.3.11.	Stav k 31.12
Vodní hospodářství	60	60	57	30	50	49
Odvoz domovního odpadu	80	80	87	180	200	185
Ochrana přírody	-	-	20	30	30	37
Lesní hospodářství	460	585	455	350	350	272
Mateřská škola	60	60	67	300	300	297
Školní jídelna při MŠ	140	140	150	150	150	150
Základní škola-jídelna	-	-	-	996	996	971
Sbor dobrovolných hasičů	-	-	-	30	30	20
Vnitřní správa,zastupit.	-	-	-	2.448	2.267	2.383
Oprava místních komun.	-	239	239	350	479	479
Chodníky	-	120	120	-	200	205
Dopravní obslužnost	-	-	-	309	309	289
Ost.činn.v dopr.čekařny	-	150	150	60	280	303
Nájem nebyt.prostor	80	80	282	-	-	-
Bytovka čp. 433	35	45	45	20	45	24
16 BJ čp. 463	100	140	146	70	70	68
Pohřebnictví,parkoviště	5	5	4	10	35	33
Tělovýchova	-	-	-	25	25	24
Veřejné osvětlení	-	-	-	110	140	164
Ost.služ.M.H.VPP,deratiz	-	-	-	432	394	512
Požární zbrojnice,dotace	-	125	125	-	208	208
Čistírna	25	25	24	30	30	28
Splátka úroku	-	-	-	360	360	317
Čistění místních komun	-	-	-	100	100	64
Ostatní náhodilé příjmy	10	90	96	-	-	-
Prodej majetku(bytovka)	726	26	59	-	-	-
Daň závislá činnost:	-	-	-	-	-	-
20% celokresního výnosu	850	850	743	-	-	-
10% podle sídla plátce	450	450	448	-	-	-
Daň z příjmu práv.osob	1.600	1.600	1.596	-	-	-
Daň z příjmu fyz.osob	1.500	1.500	1.442	-	-	-
Daň z příjmu obce	-	393	394	-	393	394
Daň z nemovitosti	482	25	2309	-	-	-
Správní popl.hrací autom	65	45	37	-	-	-
Místní poplatky - psi	10	10	11	-	-	-
Znečist.ovzduší	5	10	10	-	-	-
FÚ Krnov pokuty občanům	-	3	3	-	-	-
Užívání veř.prostranstv	10	10	5	-	-	-
Kultura	100	100	453	190	190	495
Obnova kult.památek zám.	-	-	80	-	-	251
Knihovna	-	-	-	25	25	25
Bankovní úroky,dividendy	15	35	35	-	-	-
Prodej akcií	-	658	659	-	-	-
Prod.a výkup pozemku	30	150	54	-	146	104
Péče o staré občany OÚ	-	-	-	10	10	3
Sociální dávky star.obč.	-	6	67	-	6	67
Příspěvek na dopravu	-	6	9	-	6	9
Obnova vesnice,Eršil	-	-	8	10	10	11
Sdružení obcí	-	-	-	2	2	2
Proúčt.mzdy 12/97 celkem	-	-	-	-	122	122
Proúčt.mzdy 12/98 celkem	-	-	-	-	-	-172
Proúčt.mzdy H.Lideč	-	-	-	-	3	3
Plynofikace,voda-PD	-	-	-	21	30	35
Dotace OKÚ	280	282	282	-	-	-
Dotace na volby 98	-	17	32	-	17	32
Vrácení dotace OkÚ	-	-	-	-	-	2
Dotace silnice	-	-	20	-	-	-
Termín vklad	-	-	195	-	-	195
Dotace Minist.zeměděl.	-	-	7	-	-	7
Vratka za min.období	-	50	50	-	-	-
Příspěvek na žáky MěÚ	144	120	109	24	34	27
Půjčka nemocníci	-	-	258	-	-	258
Sociální fond	-	5	46	-	-	30
Převod zůstatku 97	250	250	-	-	-	-
Splátka úvěru	-900	-900	-900	-	-	-
Přísp.na mzdu Úřad práce	-	170	160	-	-	-
6.672	8.042	8.748	6.672	8.042	8.982	

Sušňová Marie, účetní OÚ v Liptále
Miroslav Vaculík, starosta

Občanům obce Liptál zastoupené panem starostou

Vážený pane starosto,
nový valašský sborník povídek, básní, vyprávění, vzpomínek apod.(Od ogarů po staříčky) o starém Valašsku, který jsme začali vydávat v letošním roce, se setkal u střední a zejména starší generace s velmi kladným ohlasem. Příspěvky, fotografie a kresby, v něm uváděné pomáhají odkrýt a zvýraznit dnes již zamlženou identitu valašských dědin a jsou návratem k životu našich předků, duchovním, kulturním a mravním hodnotám uplynulých časů.

Také historicky i lidovou kulturou slavná obec - Liptál, se dostala ve čtyřech případech do nového sborníku. V 1. a 3. dílu jsou to úryvky z knihy slavného malíře a spisovatele Jaha Kobzáně U počátků vod - (U počátků vod - krátké čtení a Když sa dřevo po řekách plavíť mosélo) a od Miky Surýna (vlastním jménem Josefa Chmelaře) příspěvky Aby chalupa neplakala a Čogavci (připravují se další). Také příspěvek Josefa Válka Hranice Moravského Valašska s připojenou mapou pomůže v orientaci, odkud až kam sahá Valašsko.

Jsme připraveni ve spolupráci s Obecním úřadem Liptál i jejími občany zveřejňovat ve sborníku další materiály z obce.

Problémem (kromě nedostatku a velmi obtížného opatrování prostředků na vydání dílů) zůstává také to, že sborník se

nemůže dostat pro různé překážky ke svým čtenářům s možností opatřit si jej přímo v obci.

Proto Vás, vážený pane starosto prosíme, aby jste věci napomohli vyhlášením v obecním rozhlasu a Obecní úřad prodal sborníky zájemcům, kteří o ně projeví zájem.

Pokud by občané Liptálu požadovali další výtisky, případně také 1. a 2. díl sborníku, dejte nám telefonicky vědět. Ihned je dodáme poštou nebo si je můžete vyzvednout na adrese vydavatele.

Děkujeme za pochopení, Váš vztah k lidové kultuře obce i celého Vaašska. Přejeme obci i Vám jako jejím představitelům a zástupcům mnoho dobrého a pevné zdraví v novém roce 1999.

Se srdečným pozdravem
Vydavatel sborníku

Poznámka: Pokud by měl někdo o uvedenou publikaci (3.a 4.díl) zájem, může si ji za 85,- Kč zakoupit nebo objednat přímo na OÚ v Liptále, nebo v knihkupectví Dr.Maliny na Vsetíně.

Veřejné zasedání Obecního zastupitelstva

Zveme všechny občany na 4. veřejné zasedání OZ v Liptále, které se koná v pondělí 29. 3. 1999 v 17.00 hod v zasedací místnosti OÚ.

Na programu budou zejména tyto body:

- informace z jednání Obecní rady
- výsledek hospodaření obce za rok 1998
- inventarizace majetku
- volební program na období 1999 - 2002
- rozpočet obce na rok 1999
- vstup obce do mikroregionu
- schválení doplnku územního plánu.
- další aktuální informace

S výsledkem hospodaření za rok 1998 a s návrhem rozpočtu na rok 1999 se mohou občané seznámit ve vývěsní skříňce u Obecního úřadu. Přípomínky k návrhu rozpočtu a k vyúčtování hospodaření za uplynulý rok mohou občané uplatnit buď písemně ve stanovené lhůtě nebo ústně na zasedání zastupitelstva.

Plynofikace obce Liptál

Z důvodu konečného zpracování projektové dokumentace plynofikace obce Liptál bylo ukončeno vyjadřování se ob-

Miroslav Vaculík, starosta obce
čanů k napojení na pynofikační síť.

Z 287 občanů, kteří se dostavili v únoru a březnu na obecní úřad, se vyslovilo pro připojení 272 občanů.

Antonín Chromek

Akademický sochař a malíř Mistr Antonín CHROMÝ - CHROMEK nar. 11.1.1903 v Těmčicích u Bzence.

Od r. 1938 působil jako samostatný sochař a od r. 1941 přesídlil do Liptálu, kde měl až do 70 let svůj ateliér na Syrákově, kdy pak přesídlil do vesničky Komárov u Napajedel, kde strávil posledních 18 let svého života a tvůrčí práce.

Zemřel 9.4.1994 ve vsetínské nemocnici, poslední rozloučení se konalo v liptálském evangelickém kostele a jeho pozůstatky jsou uloženy na hřbitově v Napajedlích.

K pátému výročí jeho úmrtí byla věnována kopie posmrtné masky studenta Jana PALACHA, kterou mu za souhlasu studentových rodičů Mistr sejmul společně se svým přítelem p. Vaculíkem z Liptálu v únoru 1969. Originál této pozlacené kopie je ve vlastnictví p. Vaculíkové z Liptálu. Tuto kopii z Mistrových pozůstatostí věnuje Ladislav Pšenčík.

Mistr svůj kladný vztah k Valašsku zvěčnil na mnoha svých výtvořech významných státníků, která jsou umístěna na mnoha místech Valašska. Kdo jste Mistra znali, věnujte tichou vzpomínku.

Mistrův přítel Pšenčík Ladislav
Komárov 69

KARNEVAL V SALÓNU

V pátek 26. února vyvrcholily přípravy dětí a rodičů na karneval, který však nebyl jen tak obyčejný. Letos jsme se totiž sešli v „Salónu“ - u baru s pravými „lítačím“ dveřmi a „koněm přivázaným venku u kaktusu“.

A bylo se na co dívat. Kromě krásných princezen a princů, veselých šašků a odvážných Betmenů, jsme mohli vidět i mušketýra, myslivce, kovboje a dokonce i čerta. Všem se nám však líbila roztomilá zvířátka jako např. papoušek, žabka, zajíček, kačer, včelka Mája a jiné.

Kromě krásných masek, se kterými se představily všechny

Jsme děti jedné planety ...

Naše ZŠ v Liptále se před třemi lety přihlásila k plnění PE-ER programu, který se začal realizovat v okrese Vsetín. Právě proto byla letos naše škola vybrána s dalšími patnácti školami okresu Vsetín na tématický zájezd do Prahy, který se uskutečnil ve dnech 16. - 18. 2. 1999.

S paní učitelkou Sušňovou, která je protidrogovým koordinátorem na naší škole, jsem v úterý ráno v 6.30 hod. na Vsetíně nastoupila do zvláštního autobusu a mířili jsme ke Praze. Po čtrnácté hodině jsme vystoupili z autobusu, přešli most Svatopluka Čecha a vydali se na besedu a prohlídku židovského muzea. Zde již na nás čekal mladý, pohledný průvodce, který nám přiblížil historii vzniku židovského státu. Jeho vyprávění bylo velice poutavé, neboť téměř všechno okofenil různými historickými příběhy. Po odchodu z muzea už následovala jenom cesta k ubytování. V recepci zotavovny „Květnice“, která patří Vězeňské službě MV na Pankráci, nás přivítala paní recepční, rozdala nám klíče od pokojů a my se ubytovali. Zde na nás čekala chutná večeře. Pak rychle do pokoje, převléci se a už jsme seděli v autobuse, který nás vezl na činohru „Casanova“ do divadla Pod Palmovkou. Představení bylo zajímavé tím, že zde hráli pouze dva herci - Kateřina Macháčková a Karel Hlušíčka. Po představení se nám dokonce podařilo „ulovit“ jejich autogramy. Pak už následovala cesta na ubytovnu, kde jsme „dorazili“ všichni notně znaveni z pestrého programu prvního dne.

Druhý den brzy ráno jsme zapínali televizi, protože ve Snídani s Novou vystoupily dvě kamarádky za ZŠ Ohrada s paní MUDr. Orošínovou a ředitelkou PPP, paní Emou Vrchovsou. Před televizními kamerami seznámily diváky s obsahem PEER programu, který jsme ještě ten den předváděli v Rudolfinu. Po snídani jsme měli domluvenou návštěvu s besedou v DROP INu, což je středisko, které poskytuje pomoc drogově závislým. Po krátkém úvodu zdejší pracovnice, která nás seznámila s činností tohoto střediska, zahájila diskusi. Dověděli jsme se, že momentálně toto středisko navštěvuje 85-90 drogově závislých, kteří zde dostanou zdarma polévku a vymění si použité injekční stříkačky za nové. Na naši otázku, kolik je nejmladšímu a nejstaršímu klientovi, jsme se dověděli, že je to třináctiletý žák

děti z mateřské školy, viděli hosté dvě pásma country tanců v podání dětí.

Od případných chyb při náročných tancích odvedlo pozornost stylové oblečení: děvčata v dlouhých sukních a chlapani jako kovbojové v kožených vestách, s šátkem pod krkem a kloboukem.

Vystoupení osmi dětských párů bylo velmi zdařilé a hezké, ale přesto jsme se všichni těšili na jiné pásmo.

To tu ještě nebylo, aby rodiče tancovali pro děti! Tak se na to více než měsíc připravovali a po jedenáct večerů pod vedením p.učitelky Válkové a Zemánkové pilně nacvičovali tance, zpěv i scénické vystoupení.

A stálo to za to! Byl to originální „Bavlny bál“ s šerifem, který měl šerifskou hvězdu a každou chvíli střídal, a s tanečnicí ve stylovém oblečení, kteří zpívali, hráli na kytary a zapojili do zpěvu a pobybu i děti. Bylo to moc pěkné.

Hned pak se děti dočkaly prodeje losů na tombolu, neboť díky rodičům a sponzorům bylo cen hodně a všechny byly lákavé.

Dobrou zábavu a karnevalové i country veselí doplnilo dobré občerstvení - hlavně chlebičky, které připravily některé maminky.

Myslím, že se tato akce podařila ke spokojenosti dětí, rodičů i prarodičů a patří za ni velké poděkování zaměstnancům mateřské školy i obětavým rodičům.

Eva Krausová, ředitelka

a 52letý muž.

Když jsme ze střediska odcházeli, setkali jsme se s několika drogově závislými, kteří využívají jejich služeb. Pohled na ně byl pro mě varováním na celý život.

Protože jsme měli asi půldruhé hodiny čas do zahájení PE-ER programu v Rudolfinu, s několika kamarádkami a kamarády a našimi pány učiteli jsme se vydali přes Karlův most, Nerudovu ulici na Pražský hrad. Času jsme moc neměli, proto jsme si nemožili prohlédnout Katedrálu Sv.Víta. Z ptáčích perspektivy předhradí jsme se podívali na stověžatou Prahu a rychle se přesunuli zpět k nábřeží Vltavy. Cestou jsme se osvěžili u MacDonald s a pospíchali do Rudolfinu, kde jsme měli předvést PEER program, který byl letos na téma: Jsme děti jedné planety. Právě dnes se zde konalo sympozium za účasti předních odborníků z řad lékařů léčících nemocné pacienty, kteří jsou HIV pozitivní. Mezi přítomnými odborníky byli i dva lékaři ze Švýcarska. V besedě vystoupili také dva lidé, kteří jsou HIV pozitivní, jsou organizováni v různých sdruženích a vyprávěli nám o jejich nemoci a také o osudném okamžiku.

Po diskusi přišla řada na nás PEERY. Do popředí naší společnosti se dostávají slova jako např. xenofobie, diskriminace, předsudky, a také rasová nenávisť, rozhodli jsme se uvést PE-ER program na tyto témata. Pracovali jsme ve skupinkách formou broenstormingu. Zpracovávali jsme zadané úkoly, k nimž jsme měli materiály a odpovídali na otázky týkající se problémů dnešní společnosti. Potom jsme předvedli obrázky na zadané téma.

Náš program měl obrovský úspěch především u švýcarských lékařů, na jejichž bezpočet otázek jsme rádi odpověděli. Celou návštěvu pražského Rudolfinu dovršila výstava snímků americké fotografky Nan Goldin, na téma „Budu tvým Zrcadlem“. Viděli jsme velmi poutavé fotografie z průběhu celého jejího života.

Večer jsme měli volný, a tak jsme se vydali s kamarády a pány učiteli na nákupy do obchodního domu TESCO. Poté jsme se projeli metrem večerní Prahou, a také šli na večeři. Kolem půl jedenácté večer jsme se všechny holky sešly na pokojích, sdělily si zážitky a šly spát.

Poslední den ráno po snídani následovalo sbalení kufrů a cesta domů. Ale ještě před odjezdem z Prahy nás čekalo

Pokračování na str. 7

veliké překvapení - prohlídka Senátu. Hned po příjezdu na Valdštejnské náměstí se nás ujal nějaký muž, který nám řekl, kde máme zaparkovat autobus, a pak hurá do Senátu. V pro-

Milí čtenáři dobrých zpráv!

I když jsme teprve krátce za polovinou školního roku a mnohé krušné chvíle nás ještě do jeho konce čekají, chci se s Vámi podělit o radost, kterou mně a především Vaším dětem nadělili i mimo čas vánoční naši rodiče a přátelé školní družiny. Tak jako skoro všude jsme si i my museli řádně upravit dírky finančního opasku a pečlivě zvažovat, zda je lepší koupit z příspěvku školského úřadu jednu mnalou stavebnici nebo několik výkresů. Kdo dobře znáte své děti, víte, jakou životnost tyto věci mají. V kolektivu 29 dětí, věře, je ještě menší.

Základní a nejnmutnější potřeby pro naše odpolední činnosti jsme zakoupili z finanční částky od rodičů dětí přijatých do školní družiny. Přesto je naše třída plná nových hraček, nábytku a květin. Přesto si děti mají na co kreslit a z čeho vyrábět. Přes dírky v opasku je nám spolu dobře. Víte proč? Protože dobrý člověk ještě žije! Protože Vám nejsme lhostejní, protože z nás máte radost. Protože chcete, abychom měli radost i my. Protože kdybyste byli dětmi, chodili byste i vy rádi do takové družiny, jakou nám pomáháte tvořit a jakou nám mohou leckde závidět. Proto děkuji všem, kteří na nás myslí a zásobují nás.

Děkuji všem těm, kteří na rodičovském plese pečlivě počítali bílé myšky! Jen díky nim jsme dostali od Sdružení rodičů při ZŠ Liptál docela velkou částku na přilepšenou.

Děkuji tajemnému dárci autodráhy. Nevěřili byste, ale vaše děti umějí z této stavebnice postavit daleko důmyslnější stavby, než výrobce inzeruje.

Děkuji firmě MAVE, se kterou máme takovou malou vánoční družbu. My pro ně přáníčka, oni pro nás nové hračky. Spokojenost na obou stranách.

Děkuji maminkám z šicí dílny Čalounictví Petr Vaculík. Kusy, kousky, kousičky - z některých koberečky pro panenky, polštářky, květinčky, víc neprozradím! Je to výrobní tajemství. Přijďte se přesvědčit, že i 2 cm krát 2 cm látky je škoda vyhodit.

Děkuji také tatínkům ze stolařské dílny. Představte si: je krásná, má oblé tvary, zdravou barvu, přesné míry, pevné boky a její půvab vám vyrazí dech. Chcete ji hladit a donekonečna hýčkat leštěnkou ... Lomcuje s vámi zvědavost? Tak dobře. Není to nová spolupracovnice, ale naše minikuchyňka. Děkuji majitelům firmy čalounictví za to, že největší Ježíšek přišel do družiny v únoru právě z jejich dílen.

storách vstupu jsme si odložili nepotřebné oblečení, a pak jsme všichni prošli bezpečnostním zařízením, zda nemáme u sebe věci, s nimiž se do prostor Senátu nesmí. Paní průvodkyně, která nás zde přivítala se nám představila, a pak nám vyprávěla o historii celého paláce a pánů z Valdštejna. Při vstupu do místnosti, kde páni Senátoři rozhodují o důležitých věcech, na nás dýchl duch posvátnosti. Vyzkoušeli jsme si, jak se jim při náročných zasedáních sedí na pohodlných sedačkách, a pak s paní učitelkou jsme si zasedly na místa předsedkyně a místopředsedy Senátu. Pořídili jsme si pár historických fotografií. Pak nás přivítala paní RNDr. Hulová, která zde pracuje v jednom ze Senátních výborů. S sebou přivedla i paní Senátorku přerovského obvodu RNDr. Jitku Seitlovou. Následovala beseda a odpovědi na četné otázky. Dověděli jsme se spoustu nových a zajímavých věcí o jejich práci. Zde nám nabídli i oběd, který byl chutný a po něm nás již čekala cesta domů. Počasí nám přálo, zastavili jsme až v motorestu Rohlenka, občerstvili se a pak bez zastavení jeli až domů.

Z Prahy jsem si odvezla moc pěkných zážitků, podívala se do míst, kde jako turista bych neměla šanci.

Poděkovat chci všem organizátorům tohoto zájezdu. Byl časově velmi náročný, ale poučení z něho mám na celý život.

Olga Zedníková
účastnice zájezdu

Děkuji panu Staňkovi za instalátérské práce a paní Smilkové za tašku špejlí.

Děkuji rodičům Kubišovým za zásoby papíru na kreslení. Je jich celkem 4 800 listů a jsem zvědavá, jestli Váš rekord někdy někdo překoná.

Děkuji paní Tomšové a hlavně jejich hodné babičce Smilkové za dodávku květin i s květináči a zeminou. Slibuji i za děti, že se o ně budeme starat lépe než doma a dostanou vše, co mají nejraději, včetně vlídného slova i zacházení.

Děkuji paní Vaculíkové, /mamince Lukáše a Vlastika/ za kartičky a krabicové domečky, které zachránila z kontejneru. Nechce se mi ani věřit, jaké poklady lidé vyhazují.

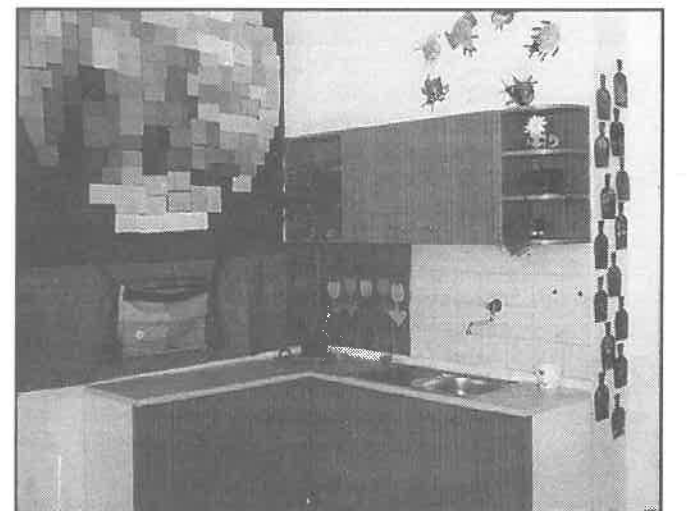
Děkuji dědovi Zdenka Klesky /panu Kneblovi/ za jeho vyjmečně dobrý guláš pro 50 věčně hladových dětí na loňském táboře v Huslenkách. I ti nejmenší jedlíci si chodili několikrát přidávat, neboť ta chuť byla prostě neodolatelná. Patří Vám Řád Zlaté vařečky a rozhodně ho na letošním táboření slavnostně předáme. Slibuji.

Děkuji paní Řezníčkové za pytel zbytků vlny a příze na pleť. Pochopila, že takové cennosti do kotle nepatří.

Děkuji paní Daňové za balíky starých novin. I s nimi si bravě poradíme.

Děkuji, děkuji, děkuji. Jsem na Vás pyšná. Že jste nelenili, ani nevyhodili, ale pomohli.

Petra Pilná
vychovatelka Školní družiny při ZŠ Liptál

Životní jubilea: březen - duben 1999

60 let		
Freundová Růžena	č.207	9.4.1939
65 let		
Žůrek Miloslav	č.158	4.3.1934
Kovaičik Jan	č.397	11.3.1934
Geržová Zdeňka	č.88	8.4.1934
Gojný Otto	č.253	29.4.1934
70 let		
Horký Vladislav	č.405	30.3.1929
75 let		
Maičik Josef	č.56	16.3.1924
Mrnuštková Emilie	č.32	7.4.1924
80 let		
Gerža Karel	č.246	12.3.1919
81 let		
Matějů František	č.135	12.3.1918
82let		
Sušňová Vlasta	č.130	3.4.1917
Vaculíková Vlasta	č.53	8.4.1917
84 let		
Mrkvicová Štěpánka	č.155	27.3.1915
85 let		
Frýdl Alois	č.279	10.4.1914
89 let		
Obadalová Veronika	č.129	24.3.1910
90 let		
Halová Anna	č.294	12.3.1909
Žurková Rozálie	č.158	12.3.1909

Sňatky našich občanů: leden - březen 1999

16.1. Šimarová Daniela, Liptál 109 + Mazáč Petr, Vizovice

Přihlášení občané: leden - březen 1999

25.1. Mazáč Petr	Liptál 109	přechodný pobyt
10.2. Mrnuštků Jan	Liptál 437	
15.2. Kostka Antonín	Liptál 200	
23.2. Jamrich Vladimír	Liptál 151	

Odhlášení občané: leden - březen 1999

18.1. Pivodová Anna	Liptál 103	do Prahy
21.1. Hrádek Miroslav	Liptál 424	do Ostravy
27.1. Koňářík Ivan	Liptál 91	do Val.Meziříčí
3.2. Tomša Bedřich	Liptál 406	do Vizovic

Narození: prosinec 1998 - březen 1999

21.12.1998 Karolová Denisa	Liptál 176
26.1. 1999 Dědková Tereza	Liptál 47
4.2. 1999 Řádek Michael	Liptál 129
5.2. 1999 Mrlina Pavel	Liptál 471

Rodičům našich nových spoluobčanků blahopřejeme!

Úmrtí: leden - březen 1999

11.2. Němeček Josef	Liptál 333	42 let
14.2. Vaculík Miloslav	Liptál 41	76 let
1.3. Kolomazník Pavel	Liptál 226	89 let
14.3. Němečková Anežka	Liptál 240	68 let

Pozůstalým vyjadřujeme upřímnou soustrast.

ČOGAVCI (Mika Surýn)

(regionální sborník Naše Valašsko, 1949)

Děj se odehrává podle názvu v příspěvku uvedených hor, vrchů a ráztek (Švagerky, Bliznice, Petráčov, Vartovna, Nezdobí, Poskla, Korytná) na katastrofách obcí Liptál, Seninka. „Čogavcem byl aj Podebřežák ze Seninky“.

Tajemstvím je dosud obestřena rodná obec autora příspěvku, Miky Surýna (vlastním jménem Josefa Chmelaře), i když se přikláníme k názoru, že by to mohl být Liptál. Snad nám uvedený problém pomůže vyřešit některý z pamětníků nebo z odborníků. Z regionálních časopisů jsme zjistili pouze, že autor uváděl své příspěvky z Liptálu, Domašova. Příspěvek „Stínání mája“ podepsal: Josef Chmelař - Lípové. Věříme, že se někdo ozve a dá vědět vydavateli našeho sborníku. Příspěvky Miky Surýna v krásném valašském nářečí patří mezi nejlepší, jaké byly zveřejněny v regionálních časopisech a literatuře.

„Na vrchoch majú ľudie ešte nedy také spády, o jakých ani inde ľudie nevíja. Nedo neznajaci ich, škaredě by sa na ně díval. Afe ľudie rostení v horách ináč hľadíja, ináč majú fecico vyzkosené... Ináč sa dívú - třeba na čogavce. Každý sa mosí nejak zabájvať a rúst' a chalupa je enom na to, aby sa v ní mladí ufehli. Jak povyrostrnú, už sa všeci zdrapíja (zvednú) a rozbrknú sa, kam kerý. Jak ti mladí ptáci, dyž sa opěříja - místama sú ešte holí, afe už ich žádný ve hnízdě neudrží. Vymykajú sa starým, jak možú.“

A u lidí je to také tak: děcko jak začne chodit', už ho to hned táhne ven - a g horám. - Cěrčiska, tý trhají enom býli - afe ogaři sa hned lomazgujú nad ráztočisky, pokúšajú sa loziť po křiboch a po lěskách - je ím vzácný ořech afebo každé iné ovúcko. Oznavajú sa napřed' na halúzkách, afe potem sa púščajú aj na jedle a na smreky.

Praví sa hned' o malém děcku, dyž vylézá z peřin a z hábú, dyž lozí po lavách, už tedová sa praví, že z něho bude čogavec. A opravdovským čogavcem je, dyž sa nezafekne žádného vysokého sněta ani konára. Nájlepším čogavcem je, dyž vyčahýňá po holěj jedli, bez halúzek na ní a bez súčků. Lebo sa čahýňajú po takých tenkých halúzkách, že enom pľch by sa na nich udržál. Prám, jak tý veveryky afebo žuny, též mosíja věděť, kerý strom sa dá ohnúť a není křehučky a nezlomil by sa. Mosíja měť zkusené, keré haluze sa neščikajú a neuščesnú.

A čogavci už bývajú četinama pozomětaní, ošľahaní a doškrábaní, odření, že ani necítíja žádnú bofest', jak sa pchnú. Čogavec je tak otvrdlý, že može rovnýma nohama aj do trní hýpnúť. A teho je neraz potřeba, lebo čogavci sa ľudom nerádi proukazujú. - Ideš horú a zrazu cosi v chabaščú zapraščí. Možeš byť istý, že je to čogavec. Je nede skrčený v dolíku, zakrytý listem, ani očama nemžúrne. Na rameno bys mu moh stúpiť, nezakřikne a neozve sa.

Tak na cestě bys čogavca nepotkál, a dyž - to není čogavec. Ten aj horú prochodí po vrškoch jedlí, přeskakuje z konára na konár, ze sněta na snět (kmen). Nájde si taký snět, co ho občihne, a už sa oň opífe nohama a odrážá - čahýňá - hore k vršku. Potem už brzo nezfeze. Vršky sú dycky nájtjenší a dajú sa rozhúšať aj na nájsilnějšich jedľách. A čogavec

sa rozhúše, pustí sa rukama - a hýp, už sa drapýcne druhého vrška, skáče horú jak zděfa. Dyby běžál po zemi horú, tak rychlo by ho nepředběhnúl.

A ze země by sa takéj těžej vyhledávaly vraní hnízda a veverčí pelcochy (vývleče, hnízda). Bořelo by brzo za krkem, dyby měl měť hlavu pořád hore obrácenú. Mosěl by měť ostré oči, aby nima prohlědnúl hustýma četinama. Potem by sa nalozil za každým hnízdem, lebo nekeré sú prázné, staré - loňské, afebo sú v nich teprú vajíčka, či čmeláci, afebo ose. Těžko je honem náít takéj hnízdo, co z něho mladí hned', jak k němu přide, nevybrknú.

Čogavci by aj brzo zpustašili, dyby ich tata nezvolával. Co sa kolikrát' nahvíždě na šecky štyry prsty. Nedbali by ani pľuty, enom dyž si žgárnú trń do nohy, tož přidú sami, aby ím ho maměnka jehlú vyšpárala. Brčíja maměnka: „Šak budeš měť na chvíľu pokoj z lozéním“.

Afe čogavec sa scvrkne a už bys ho marně hledál v horách. Kombělá sa na smrkoch, přechodí hory od Bliznic k Nezdobjú a hore k Petráčovu. Na zem šak nestúpne.

Starý Ború raz tesál pod Vartovnú. Začál za tínku a až při poledňu, dyž slunko bylo vysoko, hyd jačál, průžehy nad rubiskem sa rebeňaly (chvěly teplem), sed si pod jedľu, vytáh gavál chřeba a putyrku z brynzú. Pomalu jed a žúchál. Pravil si: „Človíčka nide není, světa jag by nebylo - enom hory a hory...“ Zrazu nad ním na jedli cosi zapraščalo, jag by snět lámál... nigde nic! A hříc! Ohlědnúl sa a - hrbúc! Jag by sa odkádši zjavil - seděl před Borem čogavec. Zjěl z vrška po četínách, enom sem tam sa chytál koncú četin. Starý Bor sa uhrázl (polekal): „Dušo hromúcená“ - brblál: „Lekáš ľudie. - To nemá byť, podruh sa napřed' ozví! Lesti by nekeho vřed nezatál?“ Afe čogavec sa enom ščúřil: „Sľabota na mňa přišla, jag sem uhfěd brynzú. - Ččete-i mladú vranu?“

Borovi sa bažilo na vranu, sám za mlada nejedno hnízdo skomsil (zničil). Uhlědnaci ze záňadří zpod košuľe vylézať čogavcovi hned' štyry - už ím postřkal putyrku, aby sa nazobaly. Afe vrany byly hlúpé, enom zobáky vystřkaly a piščaly. Namísto nich si čogavec uočil kuľu bryn# ze a hľtál dotád', než mu Bor aj chřeba nabídnúl - pravil mu: „Mosíš zaídať aj chřebem, lebo by sas zahrđlil!“ A čogavec mu vranu nechál. Dyby nevěděł ešte o iných vývfečách, tož by tyte vranu Bor neměl.

Podebřežák ze Seninky byl též čogavec. Jednúc vybíral vranu nad Posklama. Staré začaly skřekáť a zvolalo sa ich tam toľ, až sa pod nima zatmělo. Podebřežák mosěl utěct'. Skřekaly a sísaly po něm zobákama, až sa měl co zmehnúť, aby mu oči nevygľuly, a byl rád, že sa ím vymínil.

Byť čogavcem není snadné. Jozef Kupčákú spad doma na zahradě ze střešně a zlomil si piščef. Afebo Janek, co bývali nad Korytnú, ten také vyľéz na lípu, že květu natrhať. Dostál sa až na sám vrch. Nedbál, že sa za ním halúzka uščikla. Držál sa rukama, ostál na nich viseť a vytáh sa hore výš. Až chtějaci důfe, teprú si nevěděł rady. Zjět po tlustém konáře nešlo a uščiklá halúzka kláměla (visela) pod ním, stúpiť na ňu nešlo. Opřít sa nebylo de, ani postavíť. Zkúšál to všelijak. A né a né sa dostať. Tož vyčogál vyšej a tam trčál v rozsochách až do zešeřívání. měl aj ovce pásť, afe dovolat sa nemoh, dyž jejich byli odjetí až ve Švagerkách na stlaňú. Jedací dom - ovce ešte v kolibě bečaly hladné. Volali: „Jane, gde sí?“ A z lípy sa ozvál Jan. Moseli mu podať provaz, aby sa po něm spustil. „Ty nejsi čogavec - nepúščaj sa rači do fezení,“ somtali mu.“

Od ogarú po stařičky, 3.díl